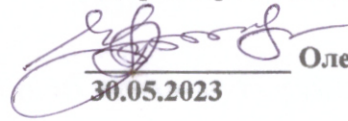

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
Піщанського НРЦ
протокол №11 від 30.05.2023

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Піщанського НРЦ

Олена АЦЕХОВСЬКА

30.05.2023

Освітня програма
комунального закладу
«Піщанський навчально-реабілітаційний центр»
Вінницької обласної Ради
на 2023-2024 навчальний рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ I. Вимоги до осіб які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.....	
РОЗДІЛ II. Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні, його розподіл між освітніми галузями та роками навчання	
РОЗДІЛ III. Навчальний план	
РОЗДІЛ IV Перелік навчальних програм	
РОЗДІЛ V Опис результатів навчання учнів з навчальних предметів	
РОЗДІЛ VI Опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання	

ВСТУП

Комунальний заклад «Піщанський навчально-реабілітаційний центр» Вінницької обласної Ради у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України. Прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про навчально-реабілітаційний центр, іншими нормативно-правовими актами, Статутом закладу освіти.

Освітня програма Комунального закладу «Піщанський навчально-реабілітаційний центр» Вінницької обласної Ради є наскрізною, охоплює освіту на I (початкова освіта), II (базова середня освіта).

Мета освітньої програми. Освітня програма Комунального закладу «Піщанський навчально-реабілітаційний центр» Вінницької обласної Ради I ступеня окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, та має на меті забезпечити передумови для подолання порушень психофізичного розвитку, засвоєння учнями (вихованцями) програмового матеріалу, особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній ланці школи.

Освітня програма Комунального закладу «Піщанський навчально-реабілітаційний центр» Вінницької обласної Ради II ступеня окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом повної загальної середньої освіти (5-6 класи) та Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (7-10 класи) і має на меті покращення якості спеціальної освіти, перетворення її на засіб

формування, соціалізації та адаптації здобувачів освіти до життя в умовах швидкоплинних змін в державі.

Завдання освітньої програми:

- забезпечення відповідності освітньої програми вимогам Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами;
  - забезпечення наступності початкової та базової загальної середньої освіти заспеціальною програмою;
- забезпечення доступності здобуття якісної спеціальної освіти, досягнення запланованих результатів освоєння освітньої програми всіма здобувачами освіти, в тому числі дітьми з інвалідністю;
  - встановлення вимог до виховання і соціалізації здобувачів освіти як частини освітньої програми і відповідного посилення виховного потенціалу закладу, забезпечення індивідуалізованого психолого-педагогічного супроводу кожного здобувача освіти, формування освітнього базису, заснованого не тільки на знаннях, але і на відповідному культурному рівні розвитку особистості, створення необхідних умов для її самореалізації;
    - забезпечення ефективного поєднання урочних та позаурочних форм організації освітнього процесу, взаємодії всіх учасників освітніх відносин;
    - виявлення і розвиток здібностей здобувачів освіти, їх інтересів через систему клубів, секцій, студій та гуртків, суспільно корисну діяльність, в тому числі з використанням можливостей освітніх організацій додаткової освіти;
    - участь учнів, їх батьків (законних представників), педагогічних працівників та громадськості в проектуванні і розвитку соціального середовища в закладі;
    - збереження, відновлення та зміцнення фізичного, психологічного та соціального здоров'я учнів, забезпечення їх безпеки.

Освітня програма визначає:

- 1) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
- 2) загальний обсяг начального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, а також розподіл навчального навантаження між освітніми галузями за роками навчання;
- 3) навчальний план, що передбачає розподіл годин між обов'язковими для вивчення навчальними предметами певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремота/або інтегровано з іншими предметами;
- 4) перелік навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що містить опис результатів навчання учнів з навчальних предметів

(інтегрованих курсів);

- 5) опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання;
- 6) інші складові, що враховують специфіку та особливості освітньої діяльності.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації у закладі єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової, повної загальної, базової і повної загальної середньої освіти

Освітня програма Комунального закладу «Піщанський навчально-реабілітаційний центр» Вінницької обласної Ради розроблена на виконання :

- Конституції України ;
- статті 33 Закону України «Про освіту»;
- статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- постанов Кабінету Міністрів України : від 21.02.2018 р. №87 «Про затвердження державного стандарту початкової освіти» (НУШ), від 30.09.2020 року № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», від 21.08.2013 року №607 «Про затвердження державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими потребами», від 23.11.2011 року №1392 «Про затвердження державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;
- наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 р. №144 п.9.8.

«Про затвердження державних санітарних норм і правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»;

- «Положення про навчально-реабілітаційний центр», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. №221, зі змінами від 03.11.2021 року №1132.

Освітня програма Комунального закладу «Піщанський навчально-реабілітаційний центр» Вінницької обласної Ради сформована на основі Типових освітніх програм:

- **ПОЧАТКОВА ОСВІТА – 1-4 класи** - відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 року № 836 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів

Міністерства освіти і науки України»;

- **БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА – 5-6 клас**- відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 року № 1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» (додаток 14);

- **БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА – 7-А, 7-Б, 9, 10 класи** – відповідно наказу МОН від 12.06.2018 р. №627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами» (7-А, 9 класи таблиця 6, 7-Б клас таблиця 18, 10 клас таблиця 8)

Комунальний заклад «Піщанський навчально-реабілітаційний центр» Вінницької обласної Ради забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти на таких рівнях:

- початкова освіта - 1-4 класи;
- базова середня освіти – 5-10 класи.

Освітній процес у навчальному закладі в 2023-2024 роках організований затакими циклами відповідно до рівнів освіти:

- перший цикл початкової освіти – адаптаційно-ігровий (1-2 класи);
- другий цикл початкової освіти - основний (3-4 класи);
- перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний (5-6 клас);
- базова середня освіти – 7-10 класи

РОЗДІЛ I. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Класи (групи) формуються з урахуванням наявних порушень розвитку учнів (вихованців) та

з дотриманням граничної наповнюваності.

Зарахування дітей до початку і впродовж навчального року здійснюється виключно на вільні місця.

Зарахування дітей з ООП (порушення слуху, порушення інтелектуального розвитку) здійснюється відповідно до наказу директора, що видається на підставі заяви

про зарахування одного з батьків дитини або її законних представників.

До заяви додаються:

- копія свідоцтва про народження дитини;
- довідка за формою первинної облікової документації № 086-1/о «Довідка учня загальноосвітнього навчального закладу про результати обов'язкового медичного профілактичного огляду», затвердженою наказом Міністерства охорони

здоров'я України від 16 серпня 2010 року № 682, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 вересня 2010 року за № 794/18089;

- карта профілактичних щеплень, заповнена за формою первинної облікової документації № 063/о «Карта профілактичних щеплень», затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10 січня 2006 року № 1, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08 червня 2006 року за № 686/12560 (надається за умови відсутності медичних протипоказань до проведення профілактичних щеплень);
- довідка від лікаря-педіатра або сімейного лікаря закладу охорони здоров'я, у якому спостерігається дитина, для дітей дошкільного віку;
- висновок інклюзивно-ресурсного центру про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини;
- висновок лікарсько-консультативної комісії про встановлення дитині інвалідності (за наявності);
- індивідуальна програма реабілітації особи (дитини) з інвалідністю (за наявності);
- оригінал або копія відповідного документа про освіту (крім учнів першого і другого класів) за відповідний клас, документ, що підтверджує здобуття освіти;
- висновок сурдолога;
- висновок психіатра (для осіб з порушеннями інтелектуального розвитку);
- рішення органу опіки та піклування (для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування).

Зазвичай, навчання розпочинається з 6-7 років, в окремих випадках може бути допущення перевищення віку на 1-3 роки, тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена (відповідно до особливостей розвитку та стану здоров'я). Предметні компетентності для учнів з різним рівнем порушень мають диференційований характер. Зміст навчання добирається індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей та з врахуванням найближчої зони розвитку кожної дитини. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, розвитку пізнавальної діяльності, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Вимоги для здобувачів освіти, які розпочинають у базовій середній школі – здобута (завершена) початкова освіта.

Зарахування для здобуття певного рівня освіти здійснюється на основі наказу МОН від 01.08.2018 року №831 «Про затвердження порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти».

РОЗДІЛ II. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ. ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНИМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ

Мовою освітнього процесу у закладі є державна мова. Відповідно до освітньої програми з іноземних мов навчальний предмет «Англійська мова» викладається двома мовами – державною та англійською мовами.

Інваріантна основа реалізується через освітні галузі:

- мовно-літературна (рідномовна освіта, іншомовна освіта);
- математична;
- природнича;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- технологічна;
- інформатична;
- мистецька;
- фізкультурна.

Освітня галузь "Мовно-літературна" реалізується через навчальні предмети: «Навчання грамоти», "Українська мова», «Літературне читання», «Читання» «Іноземна мова».

Метою вивчення української мови і літератури є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей

Іншомовна освіта реалізується через навчальний предмет «Іноземна мова». У школі вивчається англійська мова. Головна мета навчання іноземної мови у початковій школі полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

Освітня галузь "Математична" реалізується через навчальний предмет "Математика".

Метою математичної освітньої галузі є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування

математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання; розвиток мислення, здатності розпізнавати і

моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя.

Освітня галузь "Природнича", "Соціальна і здоров'язбережувальна", "Громадянська та історична" реалізується через навчальний предмет "Я досліджую світ".

Метою природничої освітньої галузі є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є формування соціальної компетентності та інших ключових компетентностей, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є формування громадянської та інших компетентностей, власної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги та прав і свобод людини, толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі.

Освітня галузь "Технологічна" реалізується через навчальний предмет "Трудове навчання".

Метою технологічної освітньої галузі є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій.

Освітня галузь "Інформатична" реалізується через навчальний предмет

«Інформатика».

Метою інформатичної освітньої галузі є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання, навичок безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Освітня галузь "Мистецька" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво", "Музичне мистецтво"

Метою мистецької освітньої галузі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі

пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Освітня галузь "Фізкультурна" реалізується предметом "Фізична культура".

Метою фізкультурної освітньої галузі є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Державний стандарт базової (5-10 класи) освіти складається з **семи освітніх** галузей

- «Мови і літератури»,
- «Математика»,
- «Природознавство»,
- «Суспільствознавство»,
- «Мистецтво»,
- «Технології»,
- «Здоров'я і фізична культура

Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується через навчальні предмети :

- «Українська мова»;
- «Українська література»;
- «Іноземна мова» (англійська мова);

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальні предмети :

- «Математика»;
- «Алгебра»;
- «Геометрія»

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети :

- «Природознавство»;
- «Біологія»;
- «Географія»;
- «Фізика»;
- «Хімія»

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети:

- «Історія України»;

- «Всесвітня історія»;
- «Основи правознавства»

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через навчальні предмети :

- «Музичне мистецтво»;
- «Образотворче мистецтво»;
- «Мистецтво»

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети :

- «Трудове навчання»;
- «Інформатика»

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується через навчальні предмети :

- «Основи здоров'я»;
- «Фізична культура»

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти на 2023-2024 навчальний рік відображено у таблицях. Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів початкової освіти

(таблиця 1) :

Освітні галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень та рік			
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Мовно-літературна	на тиждень	7	7	7	7
	на рік	245	245	245	245
Математична	на тиждень	4	4	4	4
	на рік	140	140	140	140
Природнича .Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	на тиждень	3	4	4	4
	на рік	105	140	140	140
Технологічна, інформатична	на тиждень	2	2	2	2
	на рік	70	70	70	70
Мистецька	на тиждень	2	2	2	2

	на рік	70	70	70	70
Фізкультурна	на тиждень	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105
Корекційно-розвиткова робота	на тиждень *	8	8	8	8
	на рік	280	280	280	280
Усього	на тиждень	29	30	30	30
	на рік	1015	1050	1050	1050
Гранично допустиме навантаження (без КРР і ФК)	на тиждень	20	21	22	22
	на рік	700	735	770	770

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів базової середньої освіти 5 - 6 клас (таблиця 2) :

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень та рік	
		5	6
Мовно-літературна	на тиждень	5	5
	на рік	175	175
Математична	на тиждень	5	4
	на рік	175	140
Природнична	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Громадянська та історична	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Технологічна	на тиждень	6	10
	на рік	210	350
Інформатична	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Мистецька	на тиждень	2	2
	на рік	70	70
Фізична культура	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Корекційно-розвиткові	на тиждень	5	5

заняття	на рік	175	175
Усього (без корекційно-розвиткових занять)	на тиждень	27	30
	на рік	945	1050
Гранично допустиме навчальне навантаження			
	на тиждень	25	28
	на рік	875	980

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів базової середньої Освіти (таблиця 3)

Освітні галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин на тиждень та рік			
		7-А	7-Б	9	10
Мови і літератури	на тиждень	5	5	4	5
	на рік	175	175	140	175
Суспільствознавство	на тиждень	2	2	2	2
	на рік	70	70	70	70
Математика	на тиждень	4	4	4	4
	на рік	140	140	140	140
Природознавство	на тиждень	6	4	8	7
	на рік	210	140	280	245
Мистецтво	на тиждень	1	1	1	1
	на рік	35	35	35	35
Технології	на тиждень	3	9	3	4
	на рік				
Здоров'я і фізична культура	на тиждень	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105
Корекційно-розвиткові заняття	на тиждень	7	5	5	6
	на рік	245	175	175	210
Усього	на тиждень	29	29	31	31
	на рік	1015	1015	1085	1085
Гранично допустиме навантаження	на тиждень	30	30	32	32
	на рік	1050	1050	1120	1120

РОЗДІЛ III. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Режим роботи навчального закладу: п'ятиденний

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

Структурна частина навчального	Період
--------------------------------	--------

року		
I семестр		з 01 вересня по 22 грудня 2023 р.
II семестр		з 08 січня по 31 травня 2024 року
Канікули	осінні	з 28 жовтня по 05 листопада 2023 року
	зимові	з 23 грудня 2023 року по 07 січня 2024 року
	весняні	з 23 березня по 31 березня 2024 року

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково.

Передбачається можливість вносити зміни до термінів проведення канікул, початку та завершення навчальних семестрів з огляду на епідеміологічну ситуацію, воєнний стан в країні. Продовження навчання здобувачами освіти з ООП - за більш безпечними для них формами (індивідуальною, дистанційною).

Навчальний план для 1-4 класів створений на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.09.2022 року № 836 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Навчальний план для початкової освіти (1-4 класи)
Комунального закладу «Піщанський навчально-реабілітаційний центр»
Вінницької обласної Ради 2023/2024 н.р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		1	2	3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7	7	7	7	28
Математична	Математика	4	4	4	4	16
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	4	4	4	15
Технологічна Інформатична	Трудове навчання	2	2	2	2	8
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Фізкультурна*	Фізична культура	3	3	3	3	12

Усього:		21	22	22	22	87
Корекційно-розвиткова робота*	Розвиток мовлення	4	4	4	4	16
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	1	4
	Ритміка	1	1	1	1	4
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	8
Гранично допустиме навчальне навантаження		20	21	22	22	85

Навчальний план для 5-6 класів створений на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 року № 1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами» (додаток 14);

Навчальний план для базової середньої освіти 5 - 6 клас Комунального закладу «Піщанський навчально-реабілітаційний центр» Вінницької обласної Ради 2023/2024 н.р.

Освітні галузі	Орієнтований перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах		
		5	6	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	6
	Українська література	2	2	4
Математична	Математика	5	4	9
Природнична	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	4
	Географія	-	-	-
	Фізика і хімія в побуті	-	-	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	2
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	2
	Історія України	-	-	-
	Правознавство	-	-	-
Інформатична	Інформатика	2	2	4
Технологічна	Технології	6	10	16
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	4
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом		27	30	57
Корекційно-розвиткова робота	Соціальнопобутове орієнтування	2	2	4
	Розвиток мовлення	1	1	2
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2	4
Разом		5	5	10

Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)	27	30	57
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів	25	28	53

Пояснення

Предмет	Клас	Дівчатка	хлопчики
Технології	6		

Навчальний план для 7-10 класів створений на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН від 12.06.2018 р. №627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами»

(7-А, 9 класи таблиця 6, 7-Б клас таблиця 18, 10 клас таблиця 8)

Навчальний план для базової середньої освіти 7-Б клас Комунального закладу «Піщанський навчально-реабілітаційний центр» Вінницької обласної Ради 2023/2024 н.р.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах	
		7-Б	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	2	2
	Я у Світі	-	-
	Основи правознавства	-	-
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство	1	1
	Географія	1	1
	Фізика і хімія в побуті	2	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Технології	Трудове навчання	8	8
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	2	2
Разом:		29	29
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2
	Розвиток мовлення	1	1

	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2
Гранично допустиме навантаження		30	30

Пояснення

Предмет	Клас	Дівчатка	хлопчики
Трудове навчання	7-Б		

**Навчальний план для базової середньої освіти 7-А, 9,10 класи
Комунального закладу «Піщанський навчально-реабілітаційний центр»
Вінницької обласної Ради 2023/2024 н.р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		7-А	9	10	Разом
Мови і літератури	Українська мова	3	2	3	8
	Українська література	2	2	2	6
	Українська жестова мова	2	2	1	5
	Іноземна мова	2	2	2	6
	Зарубіжна література	1	1	1	3
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	3
	Всесвітня історія	1	1	1	3
	Основи правознавства	-	1	1	2
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	6
	Геометрія	2	2	2	6
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	6
	Географія	1	2	1	4
	Фізика	2	2	2	6
	Хімія	1	2	2	5
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	-	-	1
	Мистецтво	-	1	1	2
Технології	Трудове навчання	2	2	2	6
	Інформатика	1	1	2	4
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	3
	Фізична культура	2	2	2	6
Разом		29	31	31	91
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови	5	3	4	12
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2	2	6

Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	1	1	1	3
Гранично допустиме навантаження	30	32	32	94

РОЗДІЛ ІV ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Перелік навчальних програм подано у таблиці :

Найменування навчальних програм навчальних дисциплін	Ким затверджено	Рік затвердження
Типова освітня програма для 1-2 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О. В.)	наказ МОН від 19.09. 2022	2022
Типова освітня програма для 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку (розроблена під керівництвом Чеботарьової О. В.)	наказ МОН від 19.09. 2022	2022
Типова освітня програма спеціальних закладів середньої освіти ІІ ступеня для дітей з особливими освітніми потребами	наказ МОН від 12.06.2018 №627	2018
Типова освітня програма для 5-10(11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами (зі змінами)	наказ МОН України від 07.12.2021 №1317	2021
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями Хайдарова О. С., Блеч Г. О.	imzo.gov.ua	2018
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями Ярмола Н.А.	imzo.gov.ua	2018
Програма з корекційно-розвиткової роботи «У світі ритмів» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями Левченко Л. Й., Гладченко І. В.	imzo.gov.ua	2018

Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями Бобренко І. В.	imzo.gov.ua	2018
Модельна освітня програма «Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ярмола Н. А.)	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Українська література» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ярмола Н. А.)	imzo.gov.ua	
Модельна навчальна програма «Математика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку Прохоренко Л. І., Тороп К. С., Біневич І. В.	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку Дорошенко Н. М., Тороп К. С., Ярмола Н. А., Терещенко В. В., Швець Н. М.	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку Василенко Н. А., Трикоз С. В., Калюкова Ж. С.	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку Прибєга О. М., Василенко Н. А., Лапін А. В., Різченко А. В.	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку Кликова С. О.	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	imzo.gov.ua	2022

Тороп К. С., Ярмола Н. А., Калюкова Ж. С.		
Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку Косенко Ю. М.	imzo.gov.ua	2022
Модельна навчальна програма «Мистецтво» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Лопатіна М.В., Прядка І.Є., Шпилева Ю.І.)	imzo.gov.ua	
Програма з корекційно - розвиткової роботи «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку Редько Л. О., Безкоровайна Л. А., Гладченко І. В.	imzo.gov.ua	
Програма з корекційно - розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку Бобренко І. В.	imzo.gov.ua	
Програма з корекційно - розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку Тороп К. С., Бондаренко О. Ю., Шпилева Ю. І., Гаврилова Н. М.	imzo.gov.ua	
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Хайдарова О. С., Блеч Г. О.	imzo.gov.ua	2022
Комплект навчальних програм для 6-7 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для глухих дітей: «Українська мова»; «Українська література»; «Українська жестова мова»; «Англійська мова»; «Зарубіжна література»; «Історія України»; «Всесвітня історія»; «Математика»; «Алгебра»; «Геометрія»; «Біологія»; «Географія»; «Фізика»; «Хімія»; «Музичне мистецтво»; «Образотворче мистецтво»; «Трудове	imzo.gov.ua	2015

навчання»; «Інформатика» ;«Основи здоров'я»; «Фізична культура» За ред. Колупасової А. А., Жук В. В.		
Комплект навчальних програм для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для глухих дітей 8-10 класи (хімія, українська література, зарубіжна література, геометрія, алгебра, інформатика, всесвітня історія, іноземна (англійська) мова, біологія, правознавство, фізика, мистецтво, фізична культура, українська мова, українська жестова мова, трудове навчання, географія, історія України, основи здоров'я) Жук В. В., Таранченко О. М., Шевченко В. М., Литвинова В. В., Адамюк Н.	imzo.gov.ua	2016
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток слухового сприймання та формування вимови для дітей зі зниженим слухом» для 6-10 класів загальноосвітніх навчальних закладів (спеціальних та з інклюзивним навчанням), навчально-реабілітаційних центрів (Федоренко О. Ф., Автомонова І. В., Різоль М. В., Коноваленко М. В.).	наказ МОН від 12.06.2018 №627	2016
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток слухо-зоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови для глухих дітей» для 6-10 класів загальноосвітніх навчальних закладів (спеціальних та з інклюзивним навчанням), навчально-реабілітаційних центрів (Федоренко О. Ф., Васильєва В. В., Юхимович Л. Ф., Ільченко Е. С.).	наказ МОН від 12.06.2018 №627	2016
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних ЗНЗ для глухих дітей Форостян О. І., Шеремет Б. Г., Лещій Н. П., Малій В. М.	imzo.gov.ua	2017
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних ЗНЗ для глухих дітей Вовченко О. А.	imzo.gov.ua	2017
Комплект навчальних програм для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом 8-10 класи (хімія, українська література, зарубіжна література, геометрія, алгебра, інформатика, всесвітня історія, іноземна (англійська) мова, біологія, правознавство, фізика, мистецтво, фізична культура, українська мова, українська жестова	imzo.gov.ua	2016

мова, трудове навчання, географія, історія України, основи здоров'я) Жук В. В., Таранченко О. М., Шевченко В. М., Литвинова В. В., Адамюк Н.		
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей зі зниженим слухом Вовченко О. А.	imzo.gov.ua	2017
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями слуху (для дітей зі зниженим слухом) Форостян О. І., Лещій Н. П.	imzo.gov.ua	2022
Комплект навчальних програм для дітей з інтелектуальними порушеннями для 5-10 класів (українська мова, українська література, Я у світі, історія України, основи правознавства, математика, природознавство, географія, хімія і фізика в побуті, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, трудове навчання, інформатика, фізична культура, основи здоров'я)	imzo.gov.ua	2015
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Бобренко І. В.).	наказ МОН від 12.06.2018 №627	2016
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для учнів 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів з помірними інтелектуальними порушеннями (Хайдарова О. С., Блеч Г. О.).	наказ МОН від 12.06.2018 №627	2016
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» 5-10 класи спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Остапенко Л.І., Тарновська Л.І.)	наказ МОН від 12.06.2018 №627	2016
Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» 5-10 класи	наказ МОН	2016

спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Редько Л.О, Безкоровайна Л.А.	від 12.06.2018 №627	
--	---------------------	--

РОЗДІЛ V. ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання.

Основною формою організації освітнього процесу є різні типи уроків. Згідно Державних стандартів початкової, базової, повної загальної середньої освіти мають місце такі типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, уроки-семінари, конференції, форуми, брифінги, інтерактивні та інтегровані уроки, ділові ігри, відеоуроки, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

При дистанційному навчанні застосовуються такі форми організації освітнього процесу, як конференції, консультації, віртуальні екскурсії, презентації.

Очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти .

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом початкової освіти.

Метою початкової освіти дітей з ООП є особистісне становлення здобувачів освіти, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній ланці школи.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях , зумовлених

готовністю до здобуття освіти.

Головними завданнями є :

- здобуття початкової освіти з урахуванням індивідуальної програми розвитку, шляхом спеціально організованого освітнього процесу в комплексі з корекційно-розвитковою роботою.
- забезпечення системного кваліфікованого психолого-педагогічного супроводу дітей з урахуванням стану їх здоров'я, особливостей психофізичного розвитку;
- соціалізація та інтеграція дітей зі складними порушеннями розвитку в суспільство;
- сприяння засвоєнню вихованцями норм громадянської етики та загальнолюдської моралі, міжособистісному спілкуванню, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок;
- сприяння всебічному розвитку дітей;
- здійснення корекційно-розвиткової та реабілітаційної роботи;
- надання реабілітаційних послуг згідно з індивідуальною програмою реабілітації дитини;
- надання психолого-педагогічної допомоги батькам або іншим законним представникам, які виховують дітей такої категорії, з метою обов'язкового залучення їх до освітнього, корекційно-розвиткового та реабілітаційного процесу.

Програму побудували із врахуванням таких **принципів:**

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у школярів із порушеннями інтелектуального розвитку таких ключових компетентностей:

- володіння державною мовою, що передбачає елементарні уміння та навички (у межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;

- *можливість спілкуватися рідною мовою* (у межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;

- *математична компетентність*, що передбачає застосування (у межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

- *компетентності у галузі природничих наук*, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

- *соціально-трудова компетентність*, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудова діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;

- *екологічна компетентність*, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадливого використання та збереження природних ресурсів;

- *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування життєво необхідними базовими вміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальній адаптації та інтеграції у суспільство;

- *громадянські та соціальні компетентності*, що передбачає вміння діяти (у межах своїх можливостей) у життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;

- *основи фінансової грамотності*, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Враховуючи інтегрований характер компетентностей, у процесі реалізації освітньої програми будемо використовувати внутрішньо предметні та міжпредметні зв'язки.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання надавач освіти визначає самотійно, враховуючи пізнавальні здібності та можливості осіб з особливими освітніми потребами, конкретні умови роботи,

забезпечуючи водночас досягнення корекційно-розвивальних завдань та орієнтованих очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Очікувані результати навчання здобувачів базової середньої освіти

Базова середня освіта – другий рівень повної загальної середньої освіти, що передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених Державним стандартом повної загальної середньої освіти (5-6 класи) та Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (7-10 класи)

Метою освітньої програми є особистісне становлення здобувачів освіти, розвиток їхніх пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, соціалізації та адаптації в соціумі, здійснення допрофесійної освіти.

Головними завданнями є:

- здобуття базової середньої освіти для дітей з ООП з урахуванням індивідуальної програми розвитку, шляхом спеціально організованого освітнього процесу в комплексі з корекційно-розвитковою роботою;
- забезпечення системного кваліфікованого психолого-педагогічного супроводу дітей з урахуванням стану їх здоров'я, особливостей психо-фізичного розвитку;
- соціалізація та інтеграція дітей зі складними порушеннями розвитку в суспільство;
- сприяння засвоєнню вихованцями норм громадянської етики та загальнолюдської моралі, міжособистісному спілкуванню, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок;
- сприяння всебічному розвитку дітей;
- здійснення корекційно-розвиткової та реабілітаційної роботи;
- надання реабілітаційних послуг згідно з індивідуальною програмою реабілітації дитини;
- надання психолого-педагогічної допомоги батькам або іншим законним представникам, які виховують дітей такої категорії, з метою обов'язкового залучення їх до освітнього, корекційно-розвиткового та реабілітаційного процесу.

Програму побудували із врахуванням таких **принципів:**

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;

- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом повної загальної середньої освіти та Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти. Формуванню ключових компетентностей сприяє становлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних, їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі;</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		<p>використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцii ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; вони будуть враховуватися при формуваннi шкiльного середовища. Наскрiзнi лiнii є соцiально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв з ООП уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях.

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соцiального i фiзичного середовища навчання;
- окремі предмети - виходячи з наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласовi та загальношкiльнi проекти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний з конкретною наскрiзною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального громадянина, щорозуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань, (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування кредитування тощо).</p> <p>Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	---

РОЗДІЛ VI. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти з ООП опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, 3-4 класів - вербальному, формувальному та підсумковому рівневному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей з ООП; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини з ООП; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Упродовж навчання в основній школі оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу приймає рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонент

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

В цій книзі пронумеровано, прошнуровано та скріплено

печаткою

тридцять чотири

аркуші

Директор

[Signature]
Олена АЦЕХОВСЬКА